

Brüssel, 23. mai 2025
(OR. en)

9113/25

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0039(COD)

SIMPL 30
ANTICI 35
ECOFIN 569
EF 154
DRS 44
COMPET 393
FIN 524
COH 75
CODEC 624
ENV 365
CLIMA 156

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	8472/25
Komisjoni dok nr:	COM(2025) 87 final
Teema:	Ettepanek: MÄÄRUS, millega muudetakse määrust (EL) 2023/956 seoses süsiniku piirimeetme lihtsustamise ja tugevdamisega – Üldine lähenemisviis

SISSEJUHATUS

1. Euroopa Ülemkogu kutsus 2024. aasta oktoobris liidu konkurentsivõime suurendamise ja ühtse turu täieliku potentsiaali saavutamise eesmärgil „kõiki ELi institutsioone, liikmesriike ja sidusrühmi üles tööga eelisjärjekorras jätkama, reageerimaks eelkõige väljakutsetele, mis on välja toodud Enrico Letta aruandes „Much more than a market“ („Palju enam kui turg“) ja Mario Draghi aruandes „The future of European competitiveness“ („Euroopa konkurentsivõime tulevik“)“¹. 8. novembri 2024. aasta Budapesti deklaratsioonis kutsuti seejärel üles „käivitama

¹ ST 25/24, punkt 31.

lihtsustamisrevolutsiooni, millega tagatakse ettevõtjatele selge, lihtne ja arukas õigusraamistik ning vähendatakse oluliselt haldus-, regulatiiv- ja aruandluskoormust, eelkõige VKEde jaoks².

2. Komisjon esitas 26. veebruaril 2025 ELi juhtide üleskutse järelmeetmena kaks koondpaketti, mille eesmärk on lihtsustada kehtivaid õigusakte kestlikkusaruandluse ja teatavate ELi investeerimisprogrammide valdkonnas.
3. Nimetatud koondpakettide osana esitas komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku, millega muudetakse määrust (EL) 2023/956 seoses süsiniku piirimeetme (SPIM) lihtsustamise ja tugevdamisega³.
4. Selle lihtsustamistekstiga pakub komisjon välja laiema vabastuse SPIMi kohustustest, vabastades importijad, kelle imporditud kaup ei ületa ühtset massipõhist künnist (mis arvutatakse kumulatiivse massina importija kohta aastas), milleks on kehtestatud 50 tonni. See uus künnis asendaks SPIMi määruse praegused sätteid, mis vabastavad väikese väärtusega kaubad (saadetise kohta ja isiklikus pagasis). Kavandatav meede vabastab SPIMi kohustustest enamikul juhtudel VKEd ja eraisikud, kes impordivad väikeseid või tähtsusetuid koguseid SPIMi määrusega hõlmatud kaupu.
5. Lisaks sisaldab ettepanek mitmeid lihtsustusi kõigile importijatele künnist ületavate SPIMi kaupade puhul. Eeskätt puudutab see tegevusloa andmise menetlust, andmete kogumise protsesse, seonduva heitkoguse arvutamist, heitkoguse tõendamise norme, tegevusloaga SPIMi deklarantide finantskohustuste arvutamist ELi importimise aastal ning tegevusloaga SPIMi deklarantide taotlust seoses süsinikuhinnaga, mis on tasutud kolmandas riigis.
6. Euroopa Ülemkogu kutsus oma 20. märtsi 2025. aasta järeldustes „kaasseadusandjaid tungivalt üles jätkama esmajärjekorras ja ambitsioonikaid eesmärke seades tööd nende lihtsustamise koondpakettidega, et nende menetlemine 2025. aastal võimalikult kiiresti lõpule viia“⁴.
7. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas oma arvamuse 29. aprillil 2025. Euroopa Regioonide Komitee otsustas arvamust mitte esitada.

² SN 53/24.

³ ST 6609/25 + ADD1 + ADD2.

⁴ ST 1/25, punkti 13 alapunkt c.

8. Euroopa Parlament võttis oma esimese lugemise seisukoha vastu 22. mail 2025⁵.

II. OLUKORD

9. Nõukogus vaatas lihtsustamisetpanekute käsitlemiseks 21. veebruaril 2025 loodud Antici rühm (lihtsustamine)⁶ komisjoni ettepaneku läbi ja viis ettevalmistavad arutelud töörühma tasandil 30. aprillil 2025 lõpule.

10. Alaliste esindajate komitee (COREPER II) vaatas eesistujariigi viimase kompromissteksti läbi 21. mail 2025⁷. Kõik delegatsioonid olid tekstiga nõus ja komitee otsustas edastada teksti (muudatusi tegemata) lisas esitatud kujul nõukogule, et leppida kokku üldises lähenemisviisis.

11. Oluline on meelde tuletada, et mõnda delegatsioonide tõstatatud konkreetset küsimust, mida komisjoni ettepanek SPIMi lihtsustamiseks ei hõlma, käsitletakse eeldatavasti 2025. aasta lõpus SPIMi eelseisva põhjaliku läbivaatamise raames, nagu on ette nähtud SPIMi määruse artiklis 30.

III. JÄRELDUS

12. Seda arvesse võttes palutakse nõukogul oma 27. mai 2025. aasta istungil (üldasjad) leppida kokku üldises lähenemisviisis käesoleva märkuse lisas esitatud kujul.

Üldine lähenemisviis on nõukogu volitus seadusandliku tavamenetluse raames toimuvateks tulevasteks läbirääkimisteks Euroopa Parlamendiga.

⁵ [RAPORT ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust \(EL\) 2023/956 seoses süsiniku piirimeetme lihtsustamise ja tugevdamisega | A10-0085/2025 | Euroopa Parlament.](#)

⁶ ST 6340/25.

⁷ ST 8472/25.

EELNÕU:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) 2023/956 seoses süsiniku piirimeetme lihtsustamise ja tugevdamisega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁸,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

⁸ ELT C , , lk .

⁹ ELT C , , lk .

- (1) 1. oktoobril 2023 alanud üleminekuperioodil on komisjon kogunud andmeid ja teavet Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2023/956¹⁰ kehtestatud süsiniku piirimeetme (edaspidi „SPIM“) rakendamise kohta, sealhulgas analüüsid aruandvate deklarantide esitatud kvartaliaruandeid. Kogutud teabest ja sidusrühmadega toimunud teabevahetusest (sealhulgas SPIMi eksperdirühmas) on esile tulnud SPIMi lihtsustamise ja täiustamise võimalused. Liit on kohustunud tagama SPIMi sujuva kasutuselevõtu pärast üleminekuperioodi lõppemist ehk alates 1. jaanuarist 2026.
- (2) Üleminekuperioodil saadud kogemuste ja kogutud andmete põhjal näitab SPIMi kaupade liitu importijate jaotus, et imporditud kaubaga seonduvate heitkoguste valdava osa eest vastutab ainult väike osa importijatest. Määruse (EÜ) nr 1186/2009 artiklis 23 osutatud väikese väärtusega kaupade impordi suhtes kohaldatav erand (saadetised väärtusega alla 150 EUR) näib olevat ebapiisav tagamaks, et SPIMi kohaldatakse importijate suhtes proportsionaalselt nende mõjuga määrusega (EL) 2023/956 hõlmatud heitkogustele. Väikeste kaubakoguste importijate jaoks võib SPIMi aruandlus- ja finantskohustuste täitmine olla põhjendamatult koormav. Seepärast tuleks kehtestada uus erand, et vabastada SPIMi kaupade massi tähenduses väikeste koguste importijad SPIMi kohustustest, säilitades samal ajal mehhanismi keskkonnaeesmärgi ja suutlikkuse see kliimaeesmärk saavutada.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede (ELT L 130, 16.5.2023, lk 52, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/956/oj>).

- (3) Määruses (EL) 2023/956 tuleks kehtestada uus künnis, mis põhineb kumulatiivsel massil importija kohta aastas ja mille suuruseks on esialgu määratud 50 tonni. Ühtset massipõhist künnist tuleks kohaldada kumulatiivselt kõigi raua- ja terase-, alumiiniumi-, väetise- ja tsemendisektori kaupade suhtes. Kui kõigi importija poolt asjaomasel kalendriaastal imporditud kaupade netomass ei ületa kumulatiivselt ühtset massipõhist künnist, tuleks selline importija asjaomasel kalendriaastal vabastada käesolevast määrusest tulenevatest kohustustest. Kui importija ületab asjaomase kalendriaasta jooksul ühtse massipõhise künnise, ilma et ta oleks saanud tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse, tuleks selle importija suhtes kohaldada trahve vastavalt artikli 26 lõikele 2a. Kui selline importija kavatses jätkata kaupade importi asjaomasel kalendriaastal, tuleks tema suhtes kohaldada käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi seoses kõigi asjaomasel kalendriaastal imporditud kaupadega seonduvate kõikide heitkogustega, sealhulgas eelkõige kohustust saada tegevusloaga SPIMi deklarandi staatus, kohustust esitada SPIMi deklaratsioon kõigi asjaomasel kalendriaastal imporditud kaupadega seonduvate kõikide heitkoguste kohta ning kohustust osta ja tagastada SPIMi sertifikaadid kõigi nende heitkoguste puhul.

- (3a) Vesiniku- ja elektrisektori põhijooned, nagu impordimahud, kaubandusstruktuurid, tolliteave ja heitemahukus, erinevad suurel määral raua- ja terase-, alumiiniumi-, väetise- ja tsemendisektori omadest. Nende erinevuste tõttu eeldaks ühtse massipõhise künnise kohaldamine elektri ja vesiniku impordi suhtes keerukate kohanduste tegemist, mis ei võimaldaks märkimisväärselt vähendada nende sektorite importijate halduskulusid. Seepärast ei tohiks vähese tähtsusega erandit kohaldada vesiniku ja elektri impordi suhtes.
- (4) Imporditud kaupade mahu keskmist heitemahukust kajastava ühtse massipõhise künnise kehtestamisega püütakse tagada, et vähemalt 99 protsenti imporditud kaupadega seonduvatest heitkogustest jääks SPIMi kohaldamisalasse. See on kindel ja sihipärane lähenemisviis, kuna see kajastab täpselt SPIMi keskkonnaalast olemust ja kliimaeesmärki, vähendades samal ajal märkimisväärselt importijate SPIMist tulenevat halduskoormust, sest enamik importijaid vabastatakse SPIMi kohastest kohustustest, samal ajal kui SPIMi kohaldatakse jätkuvalt vähemalt 99 % heitkoguste suhtes, mis seonduvad imporditud kaupadega. Samuti kõrvaldatakse selle lähenemisviisiga oht, et importija püüab normide täitmisest kõrvale hoida, jagades saadetise kunstlikult osadeks.

- (5) Komisjon peaks igal aastal eelneva 12 kalendrikuu impordiandmete põhjal hindama, kas kaupade keskmises heitemahukuses või kaubanduse struktuuris, sealhulgas normidest kõrvalehoidmise tavades, on toimunud olulisi muutusi. Selleks et tagada, et vähemalt 99 protsenti imporditud kaupadega seonduvatest heitkogustest jääb SPIMi kohaldamisalasse, peaks komisjon võtma vastu delegeeritud õigusaktid, et muuta VII lisa punktis 1 sätestatud ühtset massipõhist künnist, kasutades kõnealuse lisa punktis 2 sätestatud meetodit. Tõhususe ja kindluse tagamiseks peaks komisjon sellised õigusaktid vastu võtma üksnes juhul, kui saadud künnis erineb kohaldatavast künnisest rohkem kui 15 tonni võrra. Muudetud künnist tuleks kohaldada alates järgmise kalendriaasta algusest.
- (6) Selle tagamiseks, et erand on piisavalt sihipärane, tuleks ühtset massipõhist künnist kohaldada iga importija, sealhulgas nende importijate suhtes, kellel on tegevusloaga SPIMi deklarandi staatus. Siinkohal tuleks arvesse võtta importija importi, olenemata sellest, kas kaubad on importinud importija ise või kaudne tolliesindaja. Kaudne tolliesindaja peaks oma tegevuse laadi ja määrusest (EL) 2023/956 tulenevate seonduvate kohustuste tõttu olema alati kohustatud saama tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse, enne kui ta tegutseb importija nimel I lisas loetletud kaupade osas. Kui importija, keda esindab üks või mitu kaudset tolliesindajat, on ületanud ühtse massipõhise künnise, peaks iga kaudne tolliesindaja, kes tegutseb tegevusloaga SPIMi deklarandina, esitama künnise ületanud esindatavate importijate nimel SPIMi deklaratsiooni kõnealuse kaudse tolliesindaja poolt liidu tolliterritooriumile toodud kaupade, sealhulgas nimetatud künnisest allapoole jäävate kaupade kohta ning tagastama nende kaupadega seonduvatele heitkogustele vastava arvu SPIMi sertifikaate.

- (6a) Õiguskindluse huvides on asjakohane sõnaselgelt sätestada, et kui kaudne tolliesindaja tegutseb tegevusloaga SPIMi deklarandina importija nimel, on kaudne tolliesindaja see, kelle suhtes peaks kehtima käesoleva määruse kohaselt selle importija suhtes kohaldatavad kohustused, eelkõige kohustus esitada SPIMi deklaratsioon kõnealuse kaudse tolliesindaja poolt importija nimel imporditud kaupade kohta ja kohustus tagastada nende kaupadega seonduvate heitkogustega seotud SPIMi sertifikaat. Sellest tulenevalt tuleks kohustuste täitmata jätmise korral kohaldada ka trahve kaudse tolliesindaja suhtes. Seda ei tohiks aga kohaldada juhul, kui liikmesriigis asutatud importija nimel tegutsev kaudne tolliesindaja ei ole nõustunud tegutsema tegevusloaga SPIMi deklarandina.
- (7) Komisjon peaks tolliteabe põhjal jälgima imporditud kauba koguseid, et hinnata, kas künnisest on kinni peetud. Sellise jälgimisega peaks saama tegeleda ka pädevad asutused. Et pädevad asutused saaksid teha teadliku otsuse, on vaja näha ette asjakohased abinõud, et tagada vajaliku teabe ja andmete kättesaadavus pädevatele asutustele. Pädeval asutusel peaks olema võimalik nõuda tolliasutustelt vajalikku teavet ja tõendeid, sealhulgas importijate nime, aadressi ja kontaktandmeid, kui selline teave ei ole pädevale asutusele muul viisil kättesaadav. Kui tolliasutused saavad muu hulgas pädeva asutuse esitatud teatele tuginedes teada, et importija on künnise ületanud, ei tohiks nad lubada importijal jätkata kauba importi kuni asjaomase kalendriaasta lõpuni või seni, kuni kõnealune importija on saanud tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse.

- (8) Importija, kes eeldab, et ta ületab aastase künnise, peaks taotlema õigeaegselt määruse (EL) 2023/956 artikli 5 kohast tegevusloa ning peaks üldjuhul saama tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse enne ühtse massipõhise künnise ületamist. Importijatele, kes ületasid künnise enne loa saamist, tuleks kohaldada trahve kogu imporditud kauba suhtes kooskõlas määruse (EL) 2023/956 artikli 26 lõikega 2a. Nimetatud määruse artikli 26 lõike 2a kohase trahvi tasumine peaks vabastama importija kohustusest esitada SPIMi deklaratsioon ja tagastada SPIMi sertifikaadid.
- (8a) Kohustus saada tegevusloaga SPIMi deklarandi staatus enne ühtse massipõhise künnise ületamist võib tuua kaasa selle, et 2026. aasta alguses esitatakse palju taotlusi. Et hõlbustada sujuvat sisenemist lõpp-perioodi ja vältida võimalikke impordihäireid, on asjakohane lubada käesoleva määruse kohase taotluse nõuetekohaselt 31. märtsiks 2026 esitanud importijatel ja kaudsetel tolliesindajatel jätkata kaupade importimist 2026. aastal isegi pärast künnise ületamist, kuni tehakse otsus loa andmise kohta. Et vältida käesolevast määrusest tulenevatest kohustustest kõrvalehoidmist, tuleks loa andmisest keeldumise korral kohaldada importijate ja kaudsete tolliesindajate suhtes trahve vastavalt artikli 26 lõikele 2a.
- (9) Tagamaks, et importija määratlus hõlmab kõiki asjakohaseid tolliprotseduure, on vaja seda määratlust muuta, et see hõlmaks lihtsustatud tolliprotseduuri juhtumit, mille puhul esitatakse ainult protseduuri kokkuvõtte vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446¹¹ artikli 175 lõikele 5.

¹¹ Komisjoni 28. juuli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid täpsustavate üksikasjalike eeskirjadega (ELT L 343, 29.12.2015, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj).

- (10) Selleks, et leida tasakaal tegevusloa menetluse tõhususe ja taotlejate riskiprofiili vahel, peaks konsulteerimismenetlus olema pädeva asutuse jaoks vabatahtlik. Konsulteerimismenetlus peaks võimaldama pädeval asutusel pidada nõu teiste pädevate asutuste ja komisjoniga, kui seda peetakse taotleja esitatud teabe ja SPIMi registris kättesaadavaks tehtud tolliteabe põhjal vajalikuks.
- (11) Suurema paindlikkuse tagamiseks peaks tegevusloaga SPIMi deklarantidel olema võimalik delegeerida SPIMi deklaratsiooni esitamine kolmandale isikule. Tegevusloaga SPIMi deklarant peaks jääma vastutavaks SPIMi deklaratsiooni esitamise eest. Delegeerimise ja vajaliku juurdepääsu võimaldamiseks peaks kõnealune kolmas isik vastama teatavatele tehnilise pädevuse nõuetele, sealhulgas omama ettevõtjate registreerimise ja identifitseerimise numbrit (EORI-number) ning tema asukoht peaks olema liikmesriigis.
- (12) Tegevusloaga SPIMi deklarandid peavad esitama oma iga-aastase SPIMi deklaratsiooni ja tagastama vastava arvu sertifikaate impordiaastale järgneva aasta 31. maiks. Selleks, et võimaldada tegevusloaga SPIMi deklarantidele kohustuste täitmisel suuremat paindlikkust, jätaks deklaratsiooni hilisem esitamiskuupäev neile rohkem aega, et koguda vajalikku teavet, tagada et seonduvad heitkogused on tõendanud akrediteeritud tõendaja ning osta vastav arv SPIMi sertifikaate. SPIMi sertifikaatide tühistamise kuupäeva tuleks vastavalt kohandada.

- (13) Mõne praegu SPIMiga hõlmatud alumiiniumi- ja terasetoote puhul sõltub seonduv heitkogus peamiselt sisendmaterjalidest (lähteainetest) tulenevast seonduvast heitkogusest, samas kui nende kaupade tootmise erinevates etappides tekkiv heide on üldjuhul suhteliselt väike. Nende tootmisetappide näol on tegemist viimistlusprotsessidega, mida viivad läbi eraldi käitised, mis ei ole hõlmatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ¹² kohase ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga (edaspidi „ELi HKS“), välja arvatud integreeritud tootmisrajatised. Nende tootmisprotsesside seonduvad heitkogused tuleks heitkoguste arvutamisel süsteemipiiridest välja jätta.
- (13a) Liikmesriigi või kolmanda riigi majandusvööndis või mandrilaval toodetud elektrienergiat tuleks analoogselt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446 artikli 31 punktiga h käsitada vastavalt kas kõnealusest liikmesriigist või kõnealusest kolmandast riigist pärinevana. Sama peaks kehtima ka vesiniku suhtes, mida käsitatakse mittesooduspäritolu reeglite ning eelkõige komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446 artiklite 31 ja 32 kohaselt liikmesriigi või kolmanda riigi majandusvööndist või mandrilavalt pärinevana.
- (14) Kui sisendmaterjalide (lähteainete) suhtes on juba kohaldatud ELi HKS-i või süsiniku hinnastamise süsteemi, mis on täielikult seotud ELi HKSiga, ei tohiks nende lähteainetega seonduvaid heitkoguseid võtta arvesse keerukate kaupadega seonduvate heitkoguste arvutamisel.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

- (15) Tegevusloaga SPIMi deklarandid peavad esitama iga-aastase SPIMi deklaratsiooni, mis sisaldab seonduvate heitkoguste arvutamist kas vaikeväärtuste või akrediteeritud tõendaja tõendatud tegelike väärtuste alusel. Vaikeväärtused arvutab ja teeb kättesaadavaks komisjon. Seepärast tuleks seonduvat heitkogust tõendada üksnes tegelike väärtuste puhul.
- (16) Üleminekuperioodi jooksul kogutud teave tõi esile, kui raske oli aruandvatel deklarantidel saada nõutavat teavet kolmandas riigis tegelikult makstud süsinikuhinna kohta. Selleks, et hõlbustada süsinikuhinna mahaarvamist, peaks komisjon võimaluse korral kehtestama aasta keskmise süsinikuhinna, mida väljendatakse eurodes CO₂ tonni kohta tegelikult makstud süsinikuhinnast, tuginedes usaldusväärset ja avalikult kättesaadaval teabel ja kolmandatelt riikidelt saadud teabel põhinevatele parimatele kättesaadavatele andmetele, lähtudes muu hulgas konservatiivsest eeldusest.
- (16a) Tegelikult makstud süsinikuhinna mahaarvamiseks vajalikud tõendid tuginevad elementidele, mis on olulised tegelike seonduvate heitkoguste kindlaksmääramiseks ja kontrollimiseks. Kui seonduvad heitkogused deklareeritakse vaikeväärtuste alusel, peaks olema võimalik taotleda süsinikuhinna mahaarvamist vaid viitega iga-aastastele süsiniku vaikehindadele, kui need on kättesaadavad. Kuna lähteainetega seonduvaid heitkoguseid ei tohiks arvesse võtta, kui nende suhtes on juba kohaldatud ELi HKS-i või süsiniku hinnastamise süsteemi, mis on täielikult seotud ELi HKSiga, ei ole nende seonduvate heitkogustega seotud süsinikuhind mahaarvamisel asjakohane.

- (17) Tegevusloaga SPIMi deklarandil peaks olema lubatud taotleda tagastatavate SPIMi sertifikaatide arvu vähendamist vastavalt päritoluriigis deklareeritud seonduva heitkoguse eest tegelikult makstud süsinikuhinnale. Kuna süsinikuhinda võib maksta kolmandas riigis, mis ei ole imporditud kauba päritoluriik, peaks ka selline süsinikuhind olema mahaarvatav.
- (18) Selleks et parandada SPIMi registris sisalduvate heiteandmete usaldusväärsust ja hõlbustada andmete esitamist, peaks akrediteeritud tõendajatel olema SPIMi registrile juurdepääs, et kontrollida seonduvat heitkogust kolmandates riikides asuva käitaja taotlusel. Lisaks peaks nende käitajate ematettevõtjatel või sidusettevõtjatel olema juurdepääs SPIMi registrile, et kontrollitava käitaja nimel vajalikke andmeid registreerida ja jagada. Käitajatelt tuleks nõuda ettevõtte või tegevuse registreerimisnumbrit, et tagada nende identifitseerimine.
- (18a) Et tagada kooskõla määrusega (EÜ) nr 765/2008¹³ ja komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2018/2067¹⁴, on asjakohane sätestada, et tõendaja peaks olema juriidiline isik, kes on määruse (EL) 2023/956 kohaldamisel akrediteeritud riikliku akrediteerimisasutuse otsusega. Selleks peaks riiklik akrediteerimisasutus võtma juriidilise isiku kvalifikatsiooni hindamisel arvesse rakendusmääruse (EL) 2018/2067 kohaseid asjakohaseid tegevusalade rühmi.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

¹⁴ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/2067, milles käsitletakse andmete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ (ELT L 334, 31.12.2018, lk 94).

- (19) Selleks et aidata kaasa määruse (EL) 2023/956 rakendamisele riiklikul tasandil, peaksid liikmesriigid tagama, et pädevatel asutustel on kõik oma ülesannete ja kohustuste täitmiseks vajalikud volitused.
- (19a) On asjakohane sätestada, et ühtse keskplatvormi loomise, käitamise ja haldamisega seotud kulusid tuleks rahastada tegevusloaga SPIMi deklarantide makstavatest tasudest. Need kulud tuleks esialgu katta liidu üldeelarvest ja seega tuleks nimetatud tasudest saadav tulu kanda asjaomaste kulude katmiseks liidu eelarvesse. Võttes arvesse selle tulu laadi, on asjakohane käsitada seda tulu sihtotstarbelise sisetuluna. Pärast nimetatud kulude katmist alles jäänud tulu tuleks kanda liidu eelarvesse. Komisjonil peaks olema õigus määrata delegeeritud õigusaktide abil kindlaks tasude struktuur ja suurus selliselt, et ühtse keskplatvormi organiseerimine ja kasutamine oleks kulutõhus, et tasud määrataks kindlaks nii, et need kataksid üksnes asjaomased kulud, ning et välditaks põhjendamatuid halduskulusid. Komisjonil peaks samuti olema õigus otsustada delegeeritud õigusaktide abil tulevaste ühiste hankemenetluste puhul, et tasudest tuleks otse rahastada platvormi tegevus- ja juhtimiskulusid.
- (20) Selleks et anda tegevusloaga SPIMi deklarantidele piisavalt aega, et valmistuda määruse (EL) 2023/956 kohaste muudetud kohustuste täitmiseks, peaksid liikmesriigid alustama 2026. aastal imporditud kaupadega seonduvate heitkoguste puhul SPIMi sertifikaatide müüki 2027. aastal. 2026. aastal imporditud kaupadega seonduvatele heitkogustele vastavate 2027. aastal ostetud SPIMi sertifikaatide hind peaks olema kooskõlas ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikute hindadega 2026. aastal.

- (21) Tegevusloaga SPIMi deklarantide kohustust tagada, et SPIMi registris nende kontol olevate SPIMi sertifikaatide arv vastab iga kvartali lõpus vähemalt 80 %-le aasta algusest imporditud kaupadega seonduvatest heitkogustest, ei ole piisavalt kohandatud, et kajastada eeldatavat finantskorrektsiooni. Seetõttu on vaja vähendada sertifikaatide arvu osakaalu 80 %-lt 50 %-le ja näha ette ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine. Lisaks peaks tegevusloaga SPIMi deklarandil olema võimalik tugineda SPIMi deklaratsioonis eelmisel aastal samade kaupade ja kolmandate riikide kohta esitatud teabele.
- (22) Tagasiostu piirmäär peaks kajastama täpsemalt SPIMi sertifikaatide arvu, mille tegevusloaga SPIMi deklarandid peavad impordiaasta jooksul ostma.
- (23) Kuna SPIMi sertifikaadid tühistatakse ilma hüvitiseta, ei ole tööpäeva lõpus vaja edastada teavet ühtselt keskkatvormilt SPIMi registrile.
- (24) Kui tegevusloaga SPIMi deklarant ei tagasta õiget arvu SPIMi sertifikaate kolmanda osapoole, täpsemalt käitaja, tõendaja või süsinikuhinna dokumente sertifitseeriva sõltumatu isiku esitatud ebaõige teabe tõttu, peaks pädevatel asutustel olema võimalik võtta trahvide kohaldamisel arvesse konkreetseid asjaolusid, nagu kohustuste täitmata jätmise kestus, raskusaste, ulatus ja see, kas täitmata jätmine oli tahtlik või tulenes hooletusest, kas see oli korduv ning mil määral tegevusloaga SPIMi deklarant tegi koostööd. See võimaldaks väiksemate või tahtmatute vigade puhul trahvi summat vähendada.

- (24a) Ühtse massipõhise künnise ületanud importijate suhtes, kes ei ole tegevusloaga SPIMi deklarandid, tuleks kohaldada artikli 26 lõikes 2 sätestatud trahvi. Seejuures tuleks arvesse võtta kõiki sellise importija poolt asjaomasel kalendriaastal ilma loata imporditud kaupadega seonduvaid heitkoguseid. On asjakohane sätestada, et trahvi tasumine vabastab importija kohustusest esitada kõnealuse impordiga seoses SPIMi deklaratsioon ja tagastada SPIMi sertifikaadid. Et võtta arvesse rikkumise kerget või tahtmatut laadi, peaks pädevatel asutustel olema võimalik määrata väiksem trahv, kui ühtset massipõhist künnist on ületatud mitte rohkem kui 10 % võrra kõnealusest künnisest või kui käitaja on ajutiselt jätkanud kaupade importimist kooskõlas artikli 17 lõikega 7a ja tema taotlus SPIMi kinnitatud deklarandi staatuse saamiseks on tagasi lükatud.
- (25) SPIMi kohaldatakse teatavate liitu imporditavate CO₂-mahukate kaupade suhtes. Määruse (EL) 2023/956 I lisas esitatud SPIMi kaupade loetelus on tsemenditoodete all „[m]uud kaoliinsavid“. Kuigi kaltsineeritud kaoliinsavid on CO₂-mahukad tooted, ei ole see nii kaltsineerimata kaoliinsavide puhul. Kaltsineerimata kaoliinsavid tuleks seetõttu SPIMi kohaldamisalast välja jätta.
- (26) Määruse (EL) 2023/956 II lisas on loetletud kaubad, mille puhul tuleks seonduvate heitkoguste arvutamisel arvesse võtta ainult otseheidet. Kõnealuses lisas loetlemata kaupade puhul tuleks arvesse võtta nii otseseid kui ka kaudseid heitkoguseid. Kuna kaudsed heitkogused ei ole elektritootmise seisukohast olulised, tuleks elekter lisada kõnealuses lisas esitatud kaupade loetellu.

- (27) Samuti on vaja lihtsustada vaikeväärtuste kindlaksmääramist, kui konkreetse kaubaliigi puhul puuduvad usaldusväärsed andmed eksportiva riigi kohta. Sellistel juhtudel tuleks kasvuhooonegaaside heite ülekandumise vältimiseks vaikeväärtuseks kehtestada nende kümne suurima CO₂-mahukusega eksportiva riigi keskmine heitemahukus, mille kohta on olemas usaldusväärsed andmed, kuna see on asjakohane keskmine, et tagada SPIMi keskkonnaeesmärgi täitmine. See ei piira võimalust kohandada neid vaikeväärtusi piirkonna eripärade alusel vastavalt SPIMi määruse IV lisa punktile 7.
- (28) Selleks et muuta määruse (EL) 2023/956 teatavaid mitteolemuslikke osi, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et vajaduse korral muuta kõnealuse määruse VII lisas esitatud künnist, mis on kindlaks määratud kooskõlas selle määruse artikli 2 lõikega 3a. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega.* Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

* a Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe, ELT L 123, 12.5.2016, lk 1–14, ELI:

http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj

- (29) Kuna käesoleva määruse eesmärke lihtsustada teatavaid kohustusi ja tugevdada mehhanismi, mille liit on kehtestanud kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohu vältimiseks ja seeläbi ülemaailmse CO₂ heite vähendamiseks, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (30) Määrust (EL) 2023/956 tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) 2023/956 muutmine

Määrust (EL) 2023/956 muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Erandina lõigetest 1 ja 2 ei kohaldata käesolevat määrust sõjalise tegevusega seoses veetava või kasutatava kauba suhtes vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446* artikli 1 punktile 49.

* Komisjoni 28. juuli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid täpsustavate üksikasjalike eeskirjadega (ELT L 343, 29.12.2015, lk 1, ELI:

http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj“.

b) [välja jäetud]

(1a) lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 2a

Vähese tähtsusega erand

1. Importijad, sealhulgas tegevusloaga SPIMi deklarandi staatusega importijad, vabastatakse käesolevast määrusest tulenevatest kohustustest, kui imporditud kaupade netomass asjaomasel kalendriaastal ei ole kumulatiivselt suurem kui VII lisa punktis 1 sätestatud ühtne massipõhine künnis. Nimetatud künnist kohaldatakse kõigi CN-koodidega kaupade kogu netomassi suhtes importija ja kalendriaasta kohta arvutatuna. Sellised importijad, sealhulgas tegevusloaga SPIMi deklarandi staatusega importijad, deklareerivad sellise vabastuse asjaomasel tollideklaratsioonis.
2. Kui importija, sealhulgas tegevusloaga SPIMi deklarandi staatusega importija, ületab asjaomasel kalendriaastal lõikes 1 osutatud ühtse massipõhise künnise, kohaldatakse kõnealuse importija või kõnealuse tegevusloaga SPIMi deklarandi suhtes kõiki käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi seoses kõigi asjaomasel kalendriaastal imporditud kaupadega seonduvate kõikide heitkogustega.

3. Komisjon hindab iga kalendriaasta 30. aprilliks eelneva 12 kalendrikuu impordiandmete põhjal, kas VII lisa punktis 1 sätestatud ühtne massipõhine künnis tagab, et käesoleva artikli lõiget 1 kohaldatakse imporditud kaupade ja töödeldud toodetega seonduvatest heitkogustest kõige rohkem 1 % suhtes. Komisjon võtab vastu delegeeritud õigusaktid VII lisa punktis 1 sätestatud ühtse massipõhise künnise muutmiseks, kasutades kõnealuse lisa punktis 2 sätestatud meetodit, kui saadud künnis erineb kohaldatavast künnisest rohkem kui 15 tonni võrra. Muudetud ühtset massipõhist künnist kohaldatakse alates järgmise kalendriaasta algusest.
4. Käesolevat artiklit ei kohaldata elektri ja vesiniku impordi suhtes.“

(2) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) alapunkt 15 asendatakse järgmisega:

„15) „importija“ – isik, kes esitab kauba vabasse ringlusse lubamiseks tollideklaratsiooni või tolliprotseduuri kokkuvõtte vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2015/2446 artikli 175 lõikele 5 enda nimel ja enda eest, või kui tollideklaratsiooni esitab vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 18 kaudne tolliesindaja, siis isik, kelle eest selline deklaratsioon esitatakse;“

b) alapunkt 31 asendatakse järgmisega:

„31) „käitaja“ – isik, kes käitab või kontrollib kolmandas riigis asuvat kaitist, sealhulgas emattevõtja, kelle kontrolli all kolmandas riigis asuv kaitis on;“

(3) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Enne kauba importi liidu tolliterritooriumile peab iga liikmesriigis asuv importija taotlema tegevusloaga SPIMi deklarandi staatust (edaspidi „tegevusloa taotlus“).“

aa) lisatakse lõige 1aa:

1aa. Kaudne tolliesindaja peab saama tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse enne kauba importimist liidu tolliterritooriumile. Kaudne tolliesindaja tegutseb tegevusloaga SPIMi deklarandina, kui importija on määranud kaudse tolliesindaja kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 artikliga 18 ja kaudne tolliesindaja nõustub tegutsema tegevusloaga SPIMi deklarandina, olenemata sellest, kas importija on vastavalt artiklile 2a käesolevast määrusest tulenevatest kohustustest vabastatud või mitte.“

b) lisatakse lõige 1a:

„1a. Kui kohaldatakse artiklit 2a, esitatakse tegevusloa taotlus juhtudel, kui importija eeldab, et ta ületab nimetatud artiklis osutatud ühtset massipõhist künnist.“

c) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kui importija asukoht ei ole liikmesriigis, peab kaudne tolliesindaja saama tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse, olenemata sellest, kas importija on vastavalt artiklile 2a käesolevast määrusest tulenevatest kohustustest vabastatud või mitte.“

ca) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Kui kaudne tolliesindaja tegutseb tegevusloaga SPIMi deklarandina importija nimel, kohaldatakse kõnealuse kaudse tolliesindaja suhtes käesoleva määruse kohaselt selle importija suhtes kohaldatavaid kohustusi seoses kaubaga, mida kõnealune kaudne tolliesindaja selle importija nimel impordib.“

d) Lõiget 5 muudetakse järgmiselt:

i) punkt g asendatakse järgmisega:

„g) liidu tolliterritooriumile imporditud kauba hinnanguline maht kaubaliikide kaupa ning teave importivate liikmesriikide kohta kalendriaastal, mille jooksul taotlus esitati, ja järgmisel kalendriaastal;“

ii) lisatakse järgmine punkt:

„ga) volitatud ettevõtja sertifikaadi number, kui selline sertifikaat on antud, vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artiklile 38;“

e) lisatakse lõige 7a:

„7a. Tegevusloaga SPIMi deklarant võib delegeerida artiklis 6 osutatud SPIMi deklaratsioonide esitamise isikule, kes tegutseb selle deklarandi eest ja nimel. Tegevusloaga SPIMi deklarant jääb vastutavaks käesoleva määruse kohaselt tegevusloaga SPIMi deklarantide suhtes kohaldatavate kohustuste täitmise eest.“

(4) Artiklit 6 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Jooksva aasta 30. septembriks, ning esimest korda 2027. aastal 2026. aasta kohta, esitab iga tegevusloaga SPIMi deklarant eelmise kalendriaasta kohta SPIMi deklaratsiooni, kasutades selleks artiklis 14 osutatud SPIMi registrit.“

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

2. SPIMi deklaratsioon sisaldab järgmisi andmeid:

- a) eelmise kalendriaasta jooksul imporditud iga kaubaliigi üldkogus, väljendatuna elektrienergia puhul megavatt-tundides ja muude kaupade puhul tonnides, kaasa arvatud alla VII lisa punktis 1 sätestatud künnist imporditud kaubad;
- b) käesoleva lõike punktis a osutatud kaupadega seonduva heitkoguse kogunäitaja, väljendatuna CO₂ ekvivalenttonnides heite elektrienergia megavatt-tunni kohta ja muude kaupade puhul CO₂ ekvivalenttonnides heite iga kaubaliigi tonni kohta, arvutatuna vastavalt artiklile 7 ja, kui seonduvad heitkogused määratakse kindlaks tegelike heitkoguste alusel, siis tõendatuna vastavalt artiklile 8;
- c) selliste tagastamisele kuuluvate SPIMi sertifikaatide koguarv, mis vastavad käesoleva lõike punktis b osutatud kaupadega seonduva heitkoguse kogunäitajale pärast vähendust, mis tuleneb päritoluriigis artikli 9 kohaselt makstud süsinikuhinnast, ja kohandust, mis on vajalik selleks, et võtta arvesse, millises ulatuses eraldatakse ELi HKS-i lubatud heitkoguse ühikuid tasuta vastavalt artiklile 31;
- d) vajaduse korral akrediteeritud tõendajate poolt artikli 8 ja VI lisa kohaselt väljastatud tõendamisaruannete koopiad.“

c) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad SPIMi deklaratsiooni standardvormingut, sealhulgas iga käitise, päritoluriigi või muu kolmanda riigi ja kaubaliigi kohta esitatavat üksikasjalikku teavet, mille abil tõendada käesoleva artikli lõikes 2 osutatud üldkogust, kogunäitajat ja koguarvu, eelkõige seoses seonduva heitkoguse, makstud süsinikuhinna ja artikli 9 lõike 3a kohaldamisel süsiniku vaikehinnaga, SPIMi deklaratsiooni SPIMi registri kaudu esitamise korda ja käesoleva artikli lõike 2 punktis c osutatud SPIMi sertifikaatide tagastamise korda kooskõlas artikli 22 lõikega 1, eelkõige seoses protsessi ja tagastatavate sertifikaatide valikuga tegevusloaga SPIMi deklarandi poolt. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

(5) Artiklit 7 muudetakse järgmiselt:

-a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Muude kaupade kui elektriga seonduv heitkogus tehakse kindlaks:

- a) tegeliku heitkoguse põhjal IV lisa punktides 2 ja 3 esitatud meetodite kohaselt või
- b) vaikeväärtustena vastavalt IV lisa punktis 4.1 esitatud meetoditele.“

a) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Tegevusloaga SPIMi deklarant peab arvestust andmete üle, mis on vajalikud seonduva heitkoguse arvutamiseks vastavalt V lisas sätestatud nõuetele. Need andmed peavad olema piisavalt üksikasjalikud, et artikli 18 kohaselt akrediteeritud tõendajad saaksid asjakohasel juhul tõendada seonduvat heitkogust vastavalt artiklile 8 ja VI lisale ning et komisjon ja pädev asutus saaks teha SPIMi deklaratsiooni järelkontrolli vastavalt artikli 19 lõikele 2.“

b) lõike 7 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) IV lisa sätestatud arvutusmeetodite elementide rakendamine, sealhulgas tootmisprotsesside süsteemipiiride kindlaksmääramine, kusjuures need peaksid olema vastavusse viidud ELi HKSiga hõlmatud tootmisprotsesside süsteemipiiridega, ning asjakohaste sisendmaterjalide (lähteained), heitekoefitsientide, käitisepõhiste tegeliku heitkoguse väärtuste kindlakstegemine ja vaikeväärtuste kindlaksmääramine ning nende kohaldamine üksikute kaupade suhtes, samuti selliste meetodite sätestamine, millega tagatakse vaikeväärtuste kindlaksmääramise aluseks olevate andmete usaldusväärsus, sealhulgas üksikasjalikkuse tase, ning selliste kaupade täpsem määratlemine, mida käsitatakse lihtsate kaupadena ja keerukate kaupadena IV lisa punkti 1 tähenduses. Kõnealustes rakendusaktides täpsustatakse ka tõendid selle kohta, et IV lisa punktides 5 ja 6 loetletud kriteeriumid, mille täitmisel võib elektrienergia puhul ja kauba tootmisprotsessis tarbitud elektrienergia puhul kasutada lõigete 2, 3 ja 4 kohaldamisel tegelikku heitkogust, on täidetud, ning“

(6) Artikli 8 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui seonduv heitkogus määratakse kindlaks tegelike heitkoguste alusel, tagab tegevusloaga SPIMi deklarant, et artikli 6 kohaselt esitatud SPIMi deklaratsioonid deklareeritud seonduva heitkoguse kogunäitajat on tõendanud artikli 18 kohaselt akrediteeritud tõendaja, tuginedes VI lisa esitatud tõendamispõhimõtetele.“

(7) Artikkel 9 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 9

Kolmandas riigis tasutud süsinikuhind

1. Kui seonduv heitkogus määratakse kindlaks tegelike heitkoguste alusel, võib tegevusloaga SPIMi deklarant oma SPIMi deklaratsioonis taotleda tagastatavate SPIMi sertifikaatide arvu vähendamist, et võtta arvesse kolmandas riigis deklareeritud seonduva heitkoguse eest tasutud süsinikuhinda. Vähendamist võib taotleda ainult juhul, kui süsinikuhind on kolmandas riigis tegelikult tasutud. Sellisel juhul võetakse arvesse kõiki selles riigis pakutavaid soodustusi või muus vormis hüvitisi, mis oleksid kaasa toonud kõnealuse süsinikuhinna vähendamise.
2. Tegevusloaga SPIMi deklarant peab arvestust dokumentide üle, mis on vajalikud tõendamaks, et deklareeritud seonduva heitkoguse suhtes kohaldati süsinikuhinda kolmandas riigis ning see hind on tegelikult tasutud, nagu on osutatud lõikes 1. Tegevusloaga SPIMi deklarant säilitab eelkõige tõendid pakutavate soodustuste ja muus vormis hüvitiste kohta, eelkõige viited kõnealuse riigi asjakohastele õigusaktidele. Dokumentides sisalduvaid andmeid tõendab tegevusloaga SPIMi deklarandist ja kolmanda riigi ametiasutustest sõltumatu isik. Dokumentidel peavad olema kõnealuse sõltumatu isiku nimi ja kontaktandmed. Tegevusloaga SPIMi deklarant säilitab ka tõendid süsinikuhinna tegeliku tasumise kohta.

3. Tegevusloaga SPIMi deklarant säilitab lõikes 2 osutatud andmed kuni neljanda aasta lõpuni pärast aastat, mil SPIMi deklaratsioon esitati või oleks tulnud esitada.
- 3a. Erandina lõigetest 1, 2 ja 3 või kui seonduv heitkogus määratakse kindlaks vaikeväärtuste alusel, võib tegevusloaga SPIMi deklarant taotleda SPIMi deklaratsioonis tagastatavate SPIMi sertifikaatide arvu vähendamist, et võtta arvesse deklareeritud seonduva heitkoguse eest makstud süsinikuhinda, lähtudes iga-aastasest süsiniku vaikehinnast. Sellisel juhul võetakse arvesse kõiki selles riigis pakutavaid soodustusi või muus vormis hüvitisi, mis oleksid kaasa toonud kõnealuse süsiniku vaikehinna vähendamise. Vähendamist saab taotleda üksnes juhul, kui süsinikuhind on kehtestatud kolmandas riigis kohaldatavate eeskirjadega ja selle kolmanda riigi puhul on võimalik kindlaks määrata iga-aastane süsiniku vaikehind, lähtudes muu hulgas konservatiivsest eeldusest.

Alates 2027. aastast võib komisjon kolmandate riikide puhul, kus on kehtestatud süsiniku hinnastamise eeskirjad, määrata kindlaks nende kolmandate riikide süsiniku vaikehinna, avaldada selle arvutamise meetodi ja teha selle hinna artiklis 14 osutatud SPIMi registris kättesaadavaks. Seejuures tugineb komisjon usaldusväärsele ja avalikult kättesaadaval tabelil ning asjaomastelt kolmandatelt riikidelt saadud tabel põhinevatele parimatele kättesaadavatele andmetele. Komisjon võtab arvesse kõiki asjaomases kolmandas riigis pakutavaid soodustusi või muus vormis hüvitisi, mis oleksid kaasa toonud kõnealuse süsiniku vaikehinna vähendamise.

4. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, milles käsitletakse lõike 1 kohaselt tegelikult makstud iga-aastase keskmise süsinikuhinna ja lõike 3a kohaselt kindlaks määratavate iga-aastaste süsiniku vaikehindade ümberarvestamist tagastatavate SPIMi sertifikaatide arvu vastavaks vähendamiseks. Kõnealustes õigusaktides käsitletakse ka välisvaluutas väljendatud süsinikuhinna ümberarvutamist eurodesse aasta keskmise vahetuskursi alusel, süsinikuhinna tegeliku maksmise kohta nõutavaid tõendeid, näiteid lõikes 1 osutatud asjakohase soodustuse või muus vormis hüvitise kohta, käesoleva artikli lõikes 2 osutatud sõltumatu isiku kutseoskusi ja selle isiku sõltumatuse kindlakstegemise tingimusi. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

(8) Artikkel 10 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 10

Kolmandas riigis asuva käitaja ja käitise registreerimine

1. Kolmandas riigis asuva käitise käitaja taotlusel registreerib komisjon teabe käitaja ja tema käitise kohta artiklis 14 osutatud SPIMi registris.
2. Lõikes 1 osutatud registreerimistaotlus peab sisaldama järgmist registreerimisel SPIMi registrisse kantavat teavet:
 - a) käitaja ja vajaduse korral teda kontrolliva üksuse, sealhulgas emaettevõtja nimi, aadress, ettevõtte või tegevuse registreerimisnumber, kontaktandmed ja tõendavad dokumendid;
 - b) käitise asukoht, sealhulgas täielik aadress ja geograafilised koordinaadid, mis on väljendatud pikkus- ja laiuskraadides kuue kümnendkohaga;
 - c) käitise peamine majandustegevus.
3. Komisjon teavitab käitajat SPIMi registris registreerimisest. Registreerimine kehtib viis aastat alates käitise käitaja teavitamise kuupäevast.
4. Käitaja teavitab komisjoni viivitamata kõigist lõikes 2 osutatud teabes pärast registreerimist toimunud muutustest ning komisjon ajakohastab asjaomase teabe SPIMi registris.

5. Käitaja peab:

- a) tegema kindlaks seonduva heitkoguse, mis on arvatud vastavalt IV lisas esitatud meetoditele käesoleva artikli lõikes 1 osutatud käitises toodetavate kaubaliikide kaupa;
- b) tagama, et käesoleva lõike punktis a osutatud seonduv heitkogus on tõendatud kooskõlas VI lisas esitatud tõendamispõhimõtetega artikli 18 kohaselt akrediteeritud tõendaja poolt;
- c) säilitama tõendamisarunde koopia ja andmed, mida on vaja kaubaga seonduvate heitkoguste arvutamiseks vastavalt V lisas sätestatud nõuetele nelja aasta jooksul pärast tõendamist, ning vajaduse korral koopia dokumentidest, mida on vaja tõendamaks, et deklareeritud seonduva heitkoguse suhtes kohaldati kolmandas riigis süsinikuhinda, mis on tegelikult tasutud, kuni lõpeb neljas aasta pärast aastat, mil sõltumatu isik tõendas kõnealustes dokumentides sisalduva teavet kooskõlas artikli 9 lõikega 2;
- d) määrama vajadusel kindlaks kolmandas riigis makstud süsinikuhinna kooskõlas artikliga 9 ning laadima üles kaasnevad dokumendid ja tõendid.

6. Käesoleva artikli lõike 5 punktis c osutatud andmed peavad olema piisavalt üksikasjalikud, et võimaldada seonduva heitkoguse tõendamist kooskõlas artikliga 8 ja VI lisaga ning võimaldada teha kooskõlas artikliga 19 SPIMi deklaratsiooni järelkontrolli, mille on esitanud tegevusloaga SPIMi deklarant, kellele asjaomane teave on käesoleva artikli lõike 7 kohaselt avaldatud.
7. Käitaja võib avaldada tegevusloaga SPIMi deklarandile teave käesoleva artikli lõikes 5 osutatud seonduva heitkoguse tõendamise ja kolmandas riigis tasutud süsinikuhinna kohta. Tegevusloaga SPIMi deklarandil on õigus kasutada kõnealust avaldatud teavet artiklis 8 osutatud kohustuse täitmiseks.
8. Käitaja võib igal ajal taotleda, et ta SPIMi registrist kustutataks. Sellise taotluse korral ja pärast pädevate asutuste teavitamist kustutab komisjon kõnealuse käitaja ja tema käitise kohta käiva teabe SPIMi registrist, tingimusel et kõnealune teave ei ole esitatud SPIMi deklaratsioonide järelkontrolliks vajalik. Pärast seda, kui komisjon on andnud asjaomasele käitajale võimaluse olla ära kuulatud ja on konsulteerinud asjaomaste pädevate asutustega, võib ta samuti teabe registrist kustutada, kui ta leiab, et teave selle käitaja kohta ei ole enam õige. Komisjon teavitab sellisest kustutamisest ka pädevaid asutusi.“

(9) Lisatakse artikkel 10a:

„Artikkel 10a

Akrediteeritud töendajate registreerimine

1. Kui akrediteering antakse kooskõlas artikliga 18, esitab akrediteeritud töendaja taotluse SPIMi registris registreerimiseks selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus on riikliku akrediteerimisasutuse asukohta. Registreerimistaotlus esitatakse kahe kuu jooksul alates akrediteeringu andmisest, kuid mitte enne 1. septembrit 2026. Pädev asutus registreerib teabe akrediteeritud töendajate kohta SPIMi registris.
2. Lõikes 1 osutatud registreerimistaotlus peab sisaldama vähemalt järgmist teavet, mis tuleb registreerimisel SPIMi registrisse kanda:
 - a) töendaja nimi ja kordumatu akrediteerimistähis;
 - b) SPIMi puhul asjakohased akrediteerimisulatused;
 - c) töendaja asutamisriik;
 - d) akrediteeringu jõustumise kuupäev ja SPIMi puhul asjakohaste akrediteerimistunnistuste kehtivusaja lõppemise kuupäev;

- e) kogu teave tõendaja suhtes kehtestatud haldusmeetmete kohta, mis on SPIMiga seotud;
 - f) SPIMi puhul asjakohase akrediteerimistunnistuse koopia.
3. Komisjon teavitab tõendajat SPIMi registris registreerimisest. Pädev asutus teavitab nimetatud registreerimisest SPIMi registri kaudu ka komisjoni ja teisi pädevaid asutusi.
 4. Akrediteeritud tõendaja teavitab pädevat asutust kõigist muudatustest, mis tehakse lõikes 2 osutatud teabes pärast registreerimist. Pädev asutus tagab, et asjakohast teavet ajakohastatakse SPIMi registris nõuetekohaselt.
 5. Artikli 10 lõike 5 punkti b kohaldamisel kasutab tõendaja seonduva heitkoguse tõendamiseks SPIMi registrit.
 6. Pädev asutus kustutab tõendaja SPIMi registrist, kui tõendaja ei ole enam artikli 18 kohaselt akrediteeritud või kui tõendaja ei ole täitnud lõikes 4 sätestatud kohustust. Pädev asutus teavitab tõendaja registrist kustutamisest komisjoni ja teisi pädevaid asutusi. Pädev asutus kustutab kõnealust akrediteeritud tõendajat käsitleva teabe SPIMi registrist, tingimusel et see teave ei ole esitatud SPIMi deklaratsioonide läbivaatamiseks vajalik.“

(10) Artiklit 11 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimesse lõiku lisatakse järgmine lause:

„Iga liikmesriik tagab, et määratud asutusel on kõik volitused, mis on vajalikud neile käesolevast määrusest tulenevate ülesannete ja kohustuste täitmiseks.“

b) Lisatakse järgmine lõige 3:

„3. Artikli 30 lõike 6 kohase aruande koostamiseks esitavad pädevad asutused komisjoni taotlusel ja küsimustiku alusel asjakohase teabe käesoleva määruse rakendamise kohta.“

(11) Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„3. SPIMi register sisaldab registri eraldi osas teavet artikli 10 lõike 2 kohaselt registreeritud käitajate ja käitiste kohta kolmandates riikides ning teavet artikli 10a kohaselt registreeritud akrediteeritud tõendajate kohta.

4. Lõigetes 2 ja 3 osutatud SPIMi registris olev teave on konfidentsiaalne, välja arvatud käitajate nimed, aadressid, ettevõtte või tegevuse registreerimisnumbrid, kontaktandmed, käitiste asukoht kolmandates riikides ning artikli 10a lõikes 2 osutatud teave akrediteeritud tõendajate kohta. Käitaja võib otsustada mitte teha avalikult kättesaadavaks oma nime, aadressi, ettevõtte või tegevuse registreerimisnumbrit, kontaktandmeid ja käitiste asukohta. Komisjon teeb SPIMi registris sisalduva avaliku teabe koostalitlusvõimelises vormingus kättesaadavaks.“

(b) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid SPIMi registri struktuuri ning konkreetsete protsesside ja menetluste kohta, sealhulgas artiklis 15 osutatud riskianalüüs, käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud teavet sisaldavad elektroonilised andmebaasid, artikli 5 lõikes 7a osutatud delegeerimiseks vajalikud menetlused ja tehnilise pädevuse nõuded, artiklis 16 osutatud SPIMi registri kontode andmed, artiklis 20 osutatud SPIMi sertifikaatide müüki ja tagasiostmist käsitleva teabe edastamine SPIMi registrisse, artikli 25 lõikes 3 osutatud ristkontrollitud teave ja artikli 25a lõikes 3 osutatud teave. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

(12) Artiklit 17 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 teine lõik asendatakse järgmiste lõikudega:

„Enne tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse andmist võib pädev asutus konsulteerida SPIMi registri kaudu asjaomaste pädevate asutuste või komisjoniga lõikes 2 sätestatud kriteeriumide täitmise teemal. Konsultatsioon ei tohiks kesta kauem kui 15 kalendripäeva.“

aa) lõige 5 asendatakse järgmisega:

5. Käesoleva artikli lõike 2 punktis b sätestatud kriteeriumide täitmiseks nõuab pädev asutus tagatise esitamist, kui taotleja ei olnud artikli 5 lõike 1 kohase taotluse esitamise aastale eelnenud kahe majandusaasta jooksul asutatud.

Pädev asutus määrab sellise tagatise suuruseks summa, mis arvutatakse sellise arvu SPIMi sertifikaatide koguväärtusena, mille tegevusloaga SPIMi deklarant peaks artikli 22 kohaselt seoses artikli 5 lõike 5 punkti g kohaselt teatatud kaupade impordiga tagastama, võttes arvesse kohandust, mis on vajalik selleks, et kajastada, millises ulatuses eraldatakse ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikuid tasuta vastavalt artiklile 31; Esitatav tagatis peab olema pangatagatis, mille peab nõudmisel välja maksma liidus tegutsev finantseerimisasutus, või muus vormis tagatis, mis annab samaväärse kindluse.

aaa) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Pädev asutus vabastab tagatise viivitamata pärast 30. septembrit teisel aastal, mis järgneb aastale, mil tegevusloaga SPIMi deklarant SPIMi sertifikaadid vastavalt artiklile 22 tagastas.“

aaaa) lisatakse lõige 7a:

7a. Erandina artiklist 4, kui importija või kaudne tolliesindaja on esitanud artikli 5 kohase taotluse 31. märtsiks 2026, võib kõnealune importija või kaudne tolliesindaja jätkata ajutiselt kauba importimist, kuni pädev asutus teeb käesoleva artikli kohase otsuse.

Kui pädev asutus keeldub tegevusloa andmisest vastavalt artikli 17 lõikele 3, teeb ta ühe kuu jooksul alates otsuse kuupäevast kindlaks 2026. aasta 1. jaanuari ja nimetatud otsuse kuupäeva vahelisel ajavahemikul imporditud kaupadega seonduvad heitkogused, tuginedes artikli 25 lõike 3 kohaselt edastatud teabele ja lähtudes vaikeväärtustest kooskõlas IV lisas sätestatud meetoditega ning tuginedes muule asjakohasele teabele.

Neid kindlakstehtud heitkoguseid kasutatakse artikli 26 lõike 2a kohaste trahvide arvutamiseks.

b) lõike 8 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Enne tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse tühistamist annab pädev asutus tegevusloaga SPIMi deklarandile võimaluse olla ära kuulatud. Pädev asutus võib SPIMi registri kaudu konsulteerida asjaomaste pädevate asutuste või komisjoniga tühistamise tingimuste ja kriteeriumide üle. Konsultatsioon ei tohiks kesta kauem kui 15 kalendripäeva.“

c) lõike 10 punkt e asendatakse järgmisega:

„e) käesoleva artikli lõigetes 1 ja 8 osutatud konsultatsioonimenetluse konkreetsed tähtajad, ulatus ja konkreetne vorm.“

(12a) Artiklit 18 muudetakse järgmiselt:

- a) lõige 1 jäetakse välja;
- b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Riiklik akrediteerimisasutus võib taotluse korral akrediteerida juriidilise isiku käesoleva määruse kohase tõendajana, kui ta on esitanud dokumentide alusel veendunud, et asjaomane isik suudab VI lisas osutatud tõendamispõhimõtteid artiklites 8 ja 10 sätestatud seonduva heitkoguse tõendamise kohustuste täitmiseks kohaldada. Kui taotleja on rakendusmääruse (EL) 2018/2067 kohaselt akrediteeritud asjaomase tegevusalade rühma ulatuses, võtab riiklik akrediteerimisasutus seda arvesse, hinnates akrediteeritud tõendaja kvalifikatsiooni, mis on vajalik käesoleva määruse kohaseks tõendamiseks.“

(13) Artikli 19 lõike 3 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjon hõlbustab ka teabevahetust pädevate asutustega kelmuste ja pettuste, artiklis 25a osutatud järelduste ning artikli 26 kohaselt määratud trahvide kohta.“

(14) Artiklit 20 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Alates 1. veebruarist 2027 müüvad liikmesriigid SPIMi sertifikaate oma liikmesriigis asuvatele tegevusloaga SPIMi deklarantidele ühtsel keskplatvormil.“

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Teave SPIMi sertifikaatide müügi ja tagasiostmise kohta ühtsel keskplatvormil edastatakse iga tööpäeva lõpus SPIMi registrisse.“

ba) lisatakse järgmine lõige:

„5a. Ühtse keskplatvormi loomise, käitamise ja haldamisega seotud kulused rahastatakse tegevusloaga SPIMi deklarantide makstavatest tasudest. Need kulud kantakse esialgu liidu üldeelarvest. Sellega seoses käsitatakse makstavates tasudest saadavat tulu sihtotstarbelise sisetuluna vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 2509/2024 artikli 21 lõike 3 punktile a. Sellest tulust kaetakse ühtse keskplatvormi loomise, käitamise ja haldamise kulud. Pärast nimetatud kulude katmist alles jäänud tulu kantakse liidu eelarvesse. Komisjon võib ühtse keskplatvormi käitamise ja haldamisega seotud tulevaste ühiste hankemenetluste puhul kooskõlas lõikega 6 vastu võetud delegeeritud õigusaktiga otsustada, et platvormi käitamis- ja haldamiskulusid rahastatakse otse tegevusloaga SPIMi deklarandi makstavatest tasudest.“

c) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 28 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, täpsustades tasude ajastamist, haldamist, struktuuri ja suurust ning muid SPIMi sertifikaatide müügi ja tagasiostmise korraldusega seotud aspekte, samuti ühtse keskplatvormi organiseerimist ja kasutamist, püüdes saavutada kooskõla komisjoni delegeeritud määruses (EL) nr 2023/2830* sätestatud menetlustega. Kõnealuste delegeeritud õigusaktidega tagatakse, et ühtse keskplatvormi organiseerimine ja kasutamine on kulutõhus, et tasude suurus on selline, et see katab üksnes asjaomased kulud, ning et välditakse põhjendamatuid halduskulusid.

* Komisjoni 17. oktoobri 2023. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/2830, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ, kehtestades kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise ajastamist, haldamist ja muid aspekte käsitlevad normid (ELT L, 2023/2830, 20.12.2023, ELI:

http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2830/oj)

(15) Artiklit 21 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimene lõige asendatakse järgmisega:

„Komisjon arvutab SPIMi sertifikaatide hinna kui ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikute sulgemishindade keskmise enampakkumisplatvormil vastavalt delegeeritud määruses (EL) 2023/2830 sätestatud korrale iga kalendrinädala kohta.“

b) lisatakse lõige 1a:

„1a. Erandina lõikest 1 arvutab komisjon SPIMi sertifikaatide hinna, mis vastab artikli 6 lõike 2 punkti b kohaselt 2026. aasta kohta deklareeritud seonduvatele heitkogustele, ELi HKSi lubatud heitkoguse ühikute sulgemishindade kvartalipõhise keskmisena enampakkumisplatvormil vastavalt delegeeritud määruses (EL) 2023/2830 sätestatud korrale, selliste kaupade importimise kvartali kohta, millega need heitkogused seonduvad.“

c) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, mis käsitlevad lõigetes 1 ja 1a sätestatud meetodi kohaldamist SPIMi sertifikaatide keskmise hinna arvutamiseks ja hinna avaldamise praktilist korda. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 29 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

(16) Artiklit 22 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimene lause asendatakse järgmisega:

„Jooksva aasta 30. septembriks ning esimest korda 2027. aastal 2026. aasta kohta, tagastab tegevusloaga SPIMi deklarant SPIMi registri kaudu sellise arvu SPIMi sertifikaate, mis vastab artikli 6 lõike 2 punkti c kohaselt tagastamisele eelnenud kalendriaasta eest deklareeritud ja artikli 8 kohaselt tõendatud seonduvale heitkogusele.“

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Alates 2027. aastast tagab tegevusloaga SPIMi deklarant, et SPIMi registris tema kontrol olevate SPIMi sertifikaatide arv vastab iga kvartali lõpus vähemalt 50 %-le kõigi tema poolt kalendriaasta algusest alates imporditud kaupadega seonduvatest heitkogustest, mis määratakse kindlaks ühe järgmise võimaluse alusel:

- a) IV lisa sätestatud meetodite kohaselt kindlaks määratud vaikeväärtused ilma kõnealuse lisa punktis 4.1 osutatud hinnalisandita või
- b) lõike 1 kohaselt tagastatud SPIMi sertifikaatide arv tagastamise aastale eelneva kalendriaasta kohta, tingimusel et kaupade impordi tollideklaratsioonis viidatakse CN-koodide ja päritoluriikide kaupa samadele kaupadele kui jooksvale aastale eelneval kalendriaastal esitatud SPIMi deklaratsioonis.

Käesoleva lõike kohaldamisel võetakse arvesse artiklis 31 osutatud lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisega seotud kohandust.“

c) lisatakse lõige 2a:

„2a. Tegevusloaga SPIMi deklarant täidab lõikes 2 sätestatud kohustuse selle kvartali lõpus, mis järgneb kvartalile, mil VII lisas sätestatud ühtne massipõhine künnis ületatakse.“

(17) Artiklit 23 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 teise lõigu teine lause asendatakse järgmisega:

„Tegevusloaga SPIMi deklarant esitab tagasiostutaotluse iga selle aasta 31. oktoobriks, mille jooksul SPIMi sertifikaadid tagastati.“

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Lõikes 1 osutatud tagasiostmisele kuuluvate SPIMi sertifikaatide arv on piiratud SPIMi sertifikaatide koguarvuga, mille tegevusloaga SPIMi deklarant oli SPIMi sertifikaatide ostmise kalendriaastal artikli 22 lõike 2 kohaselt kohustatud ostma.

Kui tegevusloaga SPIMi deklarant, kes on kalendriaastal ostnud SPIMi sertifikaate, lähtudes eeldusest, et ta ületab artiklis 2a osutatud ühtset massipõhist künnist, ei ületa seda künnist, ostetakse kõik SPIMi sertifikaadid tegevusloaga deklarandi taotlusel vastavalt käesoleva artikli lõikele 1 tagasi.“

c) lisatakse lõige 2a:

„2a. Erandina lõikest 2 võib 2026. aasta seonduvatele heitkogustele vastavad 2027. aastal ostetud SPIMi sertifikaadid tagasi osta alles 2027. aastal.“

(18) Artikkel 24 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 24

SPIMi sertifikaatide tühistamine

1. Komisjon tühistab jooksva aasta 1. novembril kõik SPIMi sertifikaadid, mis osteti eelmisele kalendriaastale eelnenud aastal ning mis jäid SPIMi registris tegevusloaga SPIMi deklarandi kontole. Need SPIMi sertifikaadid tühistatakse ilma kompensatsioonita.
2. Erandina lõikest 1 tühistab komisjon 1. novembril 2027 kõik 2026. aasta seonduva heitkogusega seoses ostetud SPIMi sertifikaadid. Need SPIMi sertifikaadid tühistatakse ilma kompensatsioonita.
3. Kui tagastatavate SPIMi sertifikaatide arvu üle on liikmesriigis vaidlus pooleli, peatab komisjon SPIMi sertifikaatide tühistamise vaidlustatud kogusele vastavas ulatuses. Selle liikmesriigi pädev asutus, kus on tegevusloaga SPIMi deklarandi asukoht, edastab komisjonile viivitamata kogu asjakohase teabe.“

(19) Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

-a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Ilma et see piiraks artikli 2a kohaldamist, lubavad tolliasutused kaupu importida ainult tegevusloaga SPIMi deklarandil.“

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Tolliasutused edastavad komisjonile impordiks deklareeritud kauba kohta korrapäraselt ja automaatselt eraldi teavet, kasutades selleks eelkõige määruse (EL) nr 952/2013 artikli 56 lõike 5 kohaselt loodud järelevalve korda. Kõnealune teave sisaldab komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446 artikli 6 lõike 2 kohaselt importija või tegevusloaga SPIMi deklarandi deklareeritud EORI-numbrit või registreerimisnumbrit ning tegevusloaga SPIMi deklarandi SPIMi konto numbrit, kauba kaheksakohalist CN-koodi, kogust, päritoluriiki, tollideklaratsiooni kuupäeva ja tolliprotseduuri. Kui importijal ei ole EORI-numbrit, edastavad tolliasutused komisjonile ka importija nime ja aadressi ning olemasolu korral tema kontaktandmed.“

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Komisjon edastab käesoleva artikli lõikes 2 osutatud teabe korrapäraselt selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus on tegevusloaga SPIMi deklarandi või importija asukoht, ning kontrollib iga SPIMi deklarandi puhul, kas teave vastab artikli 14 kohases SPIMi registris olevatele andmetele.“

c) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Tolliasutused võivad kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 artikli 12 lõikega 1 edastada konfidentsiaalse teabe, mille nad on oma ülesannete täitmise käigus saanud või mis neile on konfidentsiaalselt esitatud, komisjonile ja selle liikmesriigi pädevale asutusele, kes tegevusloaga SPIMi deklarandi staatuse andis, või selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus on importija asukoht.“

(20) Lisatakse artikkel 25a:

„Artikkel 25a

Järelevalve VII lisa punktis 1 sätestatud künnise üle ja selle järgimise tagamine

1. Komisjon jälgib kaupade importi, et tagada VII lisa punktis 1 sätestatud ühtse massipõhise künnise järgimine.

VII lisa punktis 1 sätestatud ühtse massipõhise künnise järgimist võivad jälgida ka importija asukohaliikmesriigi pädevad asutused.

Komisjon vahetab korrapäraselt ja automaatselt pädevate asutustega teavet, mis on vajalik importijate jälgimiseks SPIMi registris. Selline teave hõlmab nende importijate loetelu, kes ületavad 90 % VII lisa punktis 1 sätestatud ühtsest massipõhisest künnisest.

2. Kui komisjon leiab esialgse hinnangu ja tolliasutuste poolt artikli 25 lõike 2 kohaselt komisjonile edastatud teabe põhjal, et importija on ületanud ühtse massipõhise künnise, edastab ta selle teabe ja oma esialgse hinnangu aluse importija asukohaliikmesriigi pädevale asutusele.

Pädev asutus võib nõuda importijalt või komisjonilt dokumentaalseid tõendeid, mis on vajalikud, et hinnata, kas importija on ühtset massipõhist künnist ületanud. Kui dokumentaalsed tõendid ei ole piisavad, et hinnata, kas importija on künnise ületanud, võivad pädevad asutused nõuda tolliasutustelt täiendavaid dokumentaalseid tõendeid, kui need on olemas.

3. Kui pädev asutus jõuab järeldusele, et importija, kes ei ole tegevusloaga SPIMi deklarant, on ületanud ühtse massipõhise künnise, võtab ta põhjendamatu viivitusega vastu sellekohase otsuse. Kõnealune otsus peab olema põhjendatud ja sisaldama teavet edasikaebamise õiguse kohta. Pädev asutus teavitab importijat käesoleva määruse alusel kohaldatavatest kohustustest, sealhulgas asjakohasel juhul kohustusest saada tegevusloaga SPIMi deklarandi staatus vastavalt artiklile 5 enne kui importija võib importida mis tahes muid kaupu. Pädev asutus teavitab otsusest SPIMi registri kaudu ka tolliasutusi ja komisjoni.

Kui importijat esindab üks või mitu kaudset tolliesindajat ja importija ületab artiklis 2a osutatud künnise, teavitab pädev asutus sellest artikli 5 lõike 1a või artikli 5 lõike 2 kohaselt määratud kaudseid tolliesindajaid.

Kui otsus, milles tehakse kindlaks, et importija on ühtset massipõhist künnist ületanud, edasi kaevatakse, ei ole sellel peatavat toimet.

4. Et teha kindlaks, kas importija on ühtset massipõhist künnist ületanud, ei võta pädev asutus arvesse tava või kokkulepet või nende ahelat, mille peamine eesmärk või üks peamistest eesmärkidest on jääda künnisest allapoole ning mis ei ole tegelik.

Tava või kokkulepet või nende ahelat ei loeta tegelikuks, kui kõiki asjakohaseid fakte ja asjaolusid arvesse võttes ei saa lähtuda sellest, et see võeti kasutusele importija majandustegevusega seotud mõjuvatel ärilistel põhjustel.

Artikli 17 lõike 2 punkti a ja artikli 26 lõike 2a kohaldamisel, kui pädev asutus jõuab järeldusele, et importija on osalenud tavas või kokkuleppes või nende ahelas, mida ei peeta tegelikuks, loetakse, et importija on osalenud käesoleva määruse tõsisel rikkumises.

5. Käesoleva artikli kohase jälgimise eesmärgil määrab komisjon künnisega seotud riskianalüüsi põhjal korrapäraselt – vähemalt korra kalendriaastas või probleemide tekkel – kindlaks konkreetset riskitegurid ja tähelepanu nõudvad aspektid, võttes arvesse SPIMi registris sisalduvat teavet, tolliasutuste poolt artikli 25 kohaselt edastatud teavet ja muid asjakohaseid teabeallikaid, sealhulgas artikli 15 lõike 1 kohaselt tehtud kontrollide tulemusel kindlaks tehtud õigusnormide rikkumisi. See teave ja tähelepanu nõudvad aspektid edastatakse asjakohasel juhul pädevatele asutustele ja tolliasutustele.“

(21) Artiklit 26 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Tegevusloaga SPIMi deklarant, kes jätab jooksva aasta 30. septembriks tagastamata sellise arvu SPIMi sertifikaate, mis vastab eelnenud kalendriaastal imporditud kaubaga seonduvale heitkogusele, peab maksma trahvi. Trahv määratakse kauba importimise aasta eest, see peab olema identne trahviga, mis määratakse direktiivi 2003/87/EÜ artikli 16 lõike 3 kohaselt ülemäärase heitkoguse eest, ja seda suurendatakse vastavalt nimetatud direktiivi artikli 16 lõikele 4. Trahv määratakse iga SPIMi sertifikaadi eest, mille tegevusloaga SPIMi deklarant on tagastamata jätnud.“

b) lisatakse järgmine lõige:

1a. Erandina lõikest 1, kui tegevusloaga SPIMi deklarant ei tagasta õiget arvu SPIMi sertifikaate käitaja, tõendaja või artikli 9 lõikes 2 osutatud süsinikuhinna dokumente tõendava sõltumatu isiku esitatud ebaõige teabe tõttu, võib pädev asutus lõikes 1 osutatud trahvi vähendada. Trahv peab olema tõhus, proportsionaalne ja hoiatav, võttes eelkõige arvesse kohustuste täitmata jätmise kestust, raskusastet, ulatust, tahtlikkust ja korduvust ning seda, mil määral tegevusloaga SPIMi deklarant tegi pädeva asutusega koostööd.

ba) lisatakse järgmine lõige:

2a. Lõiget 2 kohaldatakse ka muude importijate kui tegevusloaga SPIMi deklarantide suhtes, kui nad ületavad artiklis 2a osutatud ühtset massipõhist künnist. Seejuures võetakse arvesse kõiki sellise importija poolt asjaomasel kalendriaastal imporditud kaupadega seonduvaid heitkoguseid. Trahvi tasumine vabastab importija kohustusest esitada kõnealuse impordiga seoses SPIMi deklaratsioon ja tagastada SPIMi sertifikaadid.

Erandina esimesest lõigust võib pädev asutus vähendada lõikes 2 sätestatud trahvi, kui importija ületas ühtset massipõhist künnist mitte rohkem kui 10 % võrra kõnealusest künnisest, või artikli 17 lõikes 7a osutatud juhtudel. Kõnealune trahv peab olema tõhus, proportsionaalne ja hoiatav ega tohi olla väiksem kui trahv, mis on ette nähtud lõikes 1. Trahvi tasumine vabastab importija kohustusest esitada kõnealuse impordiga seoses SPIMi deklaratsioon ja tagastada SPIMi sertifikaadid.“

baa) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Trahvi tasumine vastavalt lõigetele 1 ja 1a ei vabasta tegevusloaga SPIMi deklaranti kohustusest järelejäänud arv SPIMi sertifikaate jooksva aastal tagastada.“

c) lisatakse järgmine lõige:

4a. Käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaldamisel arvutab pädev asutus nende SPIMi sertifikaatide koguarvu, mis oleks tulnud tagastada, võttes aluseks imporditud kauba netomassi ja lähtudes seonduvatest heitkogustest, mis määratakse kindlaks vaikeväärtustena vastavalt IV lisa sätetatud meetoditele, ning võttes arvesse artiklis 31 osutatud lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisega seotud kohandust.“

(22) Artikli 27 lõike 2 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) impordi kunstlik osadeks jagamine, sealhulgas fiktiivsete skeemide kaudu, eesmärgiga hoiduda VII lisa punktis 1 sätestatud ühtse massipõhise künnise ületamisest.“

(23) Artiklit 28 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

- „2. Artiklis 2a, artikli 2 lõigetes 10 ja 11, artikli 18 lõikes 3, artikli 20 lõikes 6 ja artikli 27 lõikes 6 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [SPIMi määruse muutmise määruse (käesolev määrus) avaldamise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artiklis 2a, artikli 2 lõigetes 10 ja 11, artikli 18 lõikes 3, artikli 20 lõikes 6 ja artikli 27 lõikes 6 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta.“

b) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Artikli 2a, artikli 2 lõike 10, artikli 2 lõike 11, artikli 18 lõike 3, artikli 20 lõike 6 ja artikli 27 lõike 6 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.“

(24) artikli 30 lõike 6 punktis a

a) asendatakse punkt i järgmisega:

„i) haldamissüsteem, sealhulgas hinnang selle kohta, kuidas liikmesriikides SPIMi deklarantide tagatise ja tegevusluba rakendatakse ja hallatakse;“

b) lisatakse järgmine alapunkt:

„v) VII lisa punktis 1 sätestatud künnise kohaldamine, sealhulgas võimalus seda künnist suurendada ja kehtestada täiendav saadetisepõhine künnis.“

(25) Artiklit 36 lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt b asendatakse järgmisega:

„artikli 2 lõiget 2, artiklit 2a ning artiklit 4, artikleid 6–9, artikleid 10a, 15 ja 19, artiklit 21, artikli 22 lõikeid 1 ja 3, artikleid 23–27 ja artiklit 31 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2026.“

b) lisatakse järgmised punktid:

c) „artikli 22 lõiget 2 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2027.“

d) artikli 20 lõikeid 1, 3, 4 ja 5 kohaldatakse alates 1. veebruarist 2027.“

(26) I lisa asendatakse CN-kood „2507 00 80 – kaoliinsavid “ koodiga „2507 00 80 – Muud kaoliinsavid [...], v.a kaltsineerimata kaoliinsavid [...]“;

(27) II lissasse lisatakse järgmine tabel:

„Elekter

CN-kood	Kasvuhoonegaas
2716 00 00 – Elektrienergia	Süsinikdioksiid

“;

(28) IV lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse I lisale;

(28a) V lisa 2. jakku lisatakse järgmine punkt:

„e) teave ja meetod, mida seonduva heitkoguse arvutamiseks kasutati.“;

(28b) VI lisa 2. jao punkti k alapunkt iii asendatakse järgmisega:

„iii) nende käitiste tunnusandmed, kus sisendmaterjal (lähteaine) on toodetud, ja selle materjali tootmisest tulenev tegelik heitkogus;“

(29) Lisatakse käesoleva määruse II lisas esitatud VII lisa.

Artikkel 2

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel

Nõukogu nimel

president

eesistuja

IV lisa muudetakse järgmiselt:

(0) alapunkt 3 asendatakse järgmisega:

„3. KEERUKATE KAUPADE TEGELIKU SEONDUVA HEITKOGUSE
KINDLAKSTEGEMINE

Konkreetses käitises toodetud keerukate kaupade tegeliku seonduva eriheitkoguse kindlakstegemisel kasutatakse järgmist valemit:

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g + EE_{InpMat}}{AL_g}$$

kus

$AttrEm_g$ on kaubale (g) omistatud heitkogus,

AL_g on kauba tootmiskaht (aruandeperioodil selles käitises toodetud kauba kogus) ja

EE_{InpMat} on tootmisprotsessis tarbitud sisendmaterjalidega (lähteainetega) seonduv heitkogus. Arvesse võetakse ainult sisendmaterjale (lähteaineid), mis on loetletud I LISAS ning mis on pärit kolmandatest riikidest ja territooriumidelt, mille suhtes ei kohaldata III lisa 1. jao kohast erandit. EE_{InpMat} arvutatakse järgmiselt:

$$EE_{InpMat} = \sum_{i=1}^n M_i \cdot SEE_i$$

kus

M_i on tootmisprotsessis kasutatud sisendmaterjali (lähteaine) (i) mass ja

SEE_i sisendmaterjaliga (lähteainega) i seonduv eriheitkogus. SEE_i puhul kasutab käitise käitaja selle heite väärtust, mis tuleneb käitisest, kus sisendmaterjal (lähteaine) toodeti, tingimusel et selle käitise andmeid on võimalik asjakohaselt mõõta.“

(1) punktis 4 jäetakse välja kolmas lause;

(2) punkti 4.1 muudetakse järgmiselt:

-a) esimene lause jäetakse välja;

-aa) teine lause asendatakse järgmisega:

„Vaikeväärtused määratakse kindlaks iga eksportiva riigi ja iga I lisas loetletud muu kauba kui elektrienergia keskmise heitemahukuse alusel, millele lisandub proportsionaalne hinnalisand.“

a) neljas lause asendatakse järgmisega:

„Kui teatava kaubaliigi suhtes ei saa eksportiva riigi usaldusväärseid andmeid kasutada, võetakse selle kaubaliigi vaikeväärtuse aluseks keskmine heitemahukus kümnes suurima heitemahukusega eksportivas riigis, mille usaldusväärseid andmeid saab selle kaubaliigi suhtes kasutada.“;

b) viies lause jäetakse välja;

(3) punkti 7 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Piirkondlikult kohandatud väärtusi võib kasutada, kui kolmandas riigis, kolmandate riikide rühmas või kolmanda riigi piirkonnas toodetud kauba deklarandil on võimalik usaldusväärsete andmete põhjal tõendada, et piirkondlikult kohandatud alternatiivsed vaikeväärtused on komisjoni kindlaks määratud vaikeväärtustest väiksemad.“

II LISA

Lisatakse VII lisa:

„VII LISA

Artiklis 2a osutatud künnis

1. Artiklis 2a osutatud künniseks määratakse 50 tonni netomassi.
2. Artikli 2a lõike 3 kohaldamisel kohaldatakse järgmist meetodit:

$$\bar{Q} \text{ on valitud nii, et } \frac{\sum_{i=1}^N Em_i \times \mathbf{1}_{(Q_i > \bar{Q})}}{\text{koguheide}} \geq \text{eesmärgiks seatud osakaal heitkogustest: 99\%}$$

kus

- \bar{Q} on massikünnis tonnides, mille korral on võimalik hõlmata eesmärgiks seatud osakaal heitkogustest;
- importija aastane heitkogus; $i, Em_i = \sum_{j=1}^{J_i} q_{i,j} EI_j$;
- $q_{i,j}$ on importija i imporditud CN-koodiga j kauba kogus tonnides;
- J_i on importija i imporditud nelja asjaomase sektori (alumiinium, tsement, väetised, raud ja teras) kaupade CN-koodide arv;
- EI_j on CN-koodiga kauba heitemahukus j ¹⁵;
- *Koguheides*: on nelja asjaomase SPIMi sektori CO₂ koguheide, st kõigi importijate vastavate heitkoguste summa: $koguheide = \sum_{i=1}^N Em_i$, kus N on importijate arv;

¹⁵ Heitemahukused E_j põhinevad üleminekuajaperioodi kohta avaldatud heite vaikeväärtustel (ilma hinnalisandita). Tsemendi- ja väetisetoodete puhul võetakse arvesse otseseid ja kaudseid heitkoguseid; alumiiniumi- ning raua- ja terasetoodete puhul võetakse arvesse ainult otseseid heitkoguseid. Künnise edaspidiseks ajakohastamiseks kehtestatakse vaikeväärtused IV lisas esitatud meetodite kohaselt ilma IV lisa punktis 4.1 osutatud hinnalisandita.

- $Q_i = \sum_{j=1}^{J_i} q_{i,j}$: on importija i imporditud SPIMi kaupade koguhulk tonnides;
- $1(Q_i > \bar{Q})$ on indikaatorfunktsioon, mille väärtus on 1, kui $Q_i > \bar{Q}$ (st kui importija impordib massikünnisest \bar{Q} suurema koguse), muul juhul 0.

Et võtta arvesse kaubanduse struktuuri muutustega seotud ebakindlust, lisatakse eespool nimetatud eesmärgiks seatud heitkoguste osakaalule 0,25 protsendipunkti suurune marginaal.

Künnis ümardatakse kümnelisteni.“
